

Beste lezer,

We bieden je deze maand weer een goed gevulde nieuwsbrief aan!

Ook dit jaar reikte de Liga haar 'Prijs voor Mensenrechten' uit. Het project 'Ontgrendeld' van het Centrum OBRA ging met de eer lopen.

Verder vind je in de nieuwsbrief nog enkele interessante berichten en een persbericht naar aanleiding van een verzoekschrift dat de Liga indiende bij het Grondwettelijk Hof om de nieuwe antiracismewet bij te sturen.

De Liga-medewerkers knijpen er tussen kerst en nieuwjaar even tussenuit. Vanaf 2 januari zijn we weer op post!

We wensen iedereen alvast prettige eindejaarsfeesten toe!

Veel leesplezier!

de Liga voor Mensenrechten

Uitreiking Prijs voor Mensenrechten aan 'Ontgrendeld'

Rond Internationale Mensenrechtendag zet de Liga voor Mensenrechten een verdienstelijke organisatie of persoon in de bloemetjes. Dit jaar heeft de Liga met overtuiging gekozen voor het project 'Ontgrendeld' van het Centrum OBRA.

Centrum OBRA is een dagcentrum dat volwassen personen met een handicap begeleidt. Het project 'Ontgrendeld' ontstond in 2001, toen de medewerkers van Centrum OBRA vernamen dat in de gevangenis personen met een handicap verblijven, zonder enige vorm van aangepaste begeleiding. Het OBRA-team besloot zelf naar de gevangenis te trekken om deze mensonwaardige situatie aan te pakken. De hoofddoelstelling van het project is om geïnterneerden zo goed mogelijk voor te bereiden op een succesvolle reïntegratie in de maatschappij. Dit gebeurt door middel van activiteiten voor geïnterneerden binnen én buiten de gevangenis.

Daarnaast maakt het project de geïnterneerden zichtbaar voor de buitenwereld. In samenwerking met een begeleidend comité van onderzoekers, werd het boek 'Ontgrendeld' gepubliceerd, dat een duidelijk overzicht geeft van de internering vandaag.

Het team van 'Ontgrendeld' slaagt erin de vergeten groep van geïnterneerden te helpen en te ondersteunen. De begeleiding zorgt ervoor dat heel wat geïnterneerden kunnen doorstromen naar het reguliere zorgcircuit, en zo eindelijk de zorg krijgen waarop ze recht hebben. Dit is meteen ook de reden waarom de Liga voor Mensenrechten zo veel waarde hecht aan dit project.

De Liga voor Mensenrechten ijvert al jaren voor een betere begeleiding van geïnterneerden. Van de vele problemen binnen gevangeniswezen, is de internering zonder twijfel het meest prangende. België werd al meermaals op de vingers getikt door internationale toezichtsorganen voor de manier waarop het met geïnterneerden omgaat. Hoewel de wet hen recht geeft op behandeling, komen vele geïnterneerden

zonder behandeling of begeleiding in de gevangenis terecht. Dit is onaanvaardbaar!

De nieuwe wetgeving en de initiatieven van minister Onkelinx, waaronder de installatie van zorgteams, zijn stappen in de goede richting, maar de aangekondigde maatregelen moeten verder uitgevoerd worden en de nodige middelen moeten vlug vrijgemaakt worden.

De Liga voor Mensenrechten wil niet enkel 'Ontgrendeld' lauweren, maar ook de overheid en de zorgsector aanzetten om hun verantwoordelijkheid op te nemen en zich meer in te spannen voor geïnterneerden. Zij behoren tot de meest kwetsbare groepen van de maatschappij. 'Ontgrendeld' toont aan dat een alternatieve aanpak mogelijk is én vruchten afwerpt!

[ga via deze link naar de website van Centrum OBRA](#)

Petitie tegen de opsluiting van kinderen in gesloten instellingen voor vreemdelingen

Unicef België zet samen met vele organisaties mee zijn schouders onder de strijd tegen de opsluiting van kinderen in gesloten centra voor illegalen.

Tot op de dag van vandaag blijft België deze praktijk voortzetten ondanks het feit dat dit indruist tegen 'de rechten van het kind' en algemeen wordt aangenomen dat dit psychische schade toebrengt aan het kind in ontwikkeling.

Op 17 en 18 januari wordt in Brussel een opinie rechtbank opgericht. Dit is geen echte rechtbank, maar wel een rechtbank waar volwassenen maar ook jongeren aan meedoen om onze overheid aan te klagen. UNICEF heeft samengewerkt met de jongeren die mee in de jury zullen zitten. Zij hebben beslist om een petitieactie te starten tegen de opsluiting van kinderen in gesloten centra voor vreemdelingen. Het bijzondere aan deze petitie is dat de petitie enkel gericht is naar kinderen.

[Teken de petitie hier.](#)

Amnesty International, l'Association des Services droit des jeunes, Beweging voor Kinderen Zonder papieren, CIRE, la Coordination des ONG pour les droits de l'enfant, Défense des enfants Belgique, le Délégué général des droits de l'enfant, l'Ecole des parents et des Educateurs, Jesuit Refugee Service-Belgium, Kinderrechtencoalitie, Kinderrechtencommissariaat, , la Ligue des droits de l'homme, la Ligue des Familles, la Plate-forme Mineurs en exil, ULYSSE, UNICEF België en Vluchtelingenwerk Vlaanderen steunen deze petitie.

Het Handvest Grondrechten: Eindelijk een mensenrechtelijke basis voor de Europese Unie

Op 12 december ondertekenden de voorzitters van het Europees Parlement, de Europese Commissie en de Europese Raad het 'Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie'. Ook de lidstaten (behalve Groot-Brittannië en Polen) onderschreven de tekst.

In de kranten en op tv kon u beelden zien van de plechtigheid en op internet staan de speeches die gegeven werden... Maar wat is nu precies de meerwaarde van het Handvest?

EU-wetgeving moet mensenrechten respecteren

Hoewel alle lidstaten van de EU partij zijn bij het EVRM, is de EU zelf dat niet. Inwoners van de Unie wiens grondrechten geschonden worden door EU-wetgeving, kunnen met hun probleem dus niet bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens terecht.

Het Handvest voor Grondrechten is bindend voor de Europese instellingen. Daarnaast bindt het ook de lidstaten wanneer ze EU-wetgeving uitvoeren. Dit betekent niet alleen dat de instellingen en lidstaten zich engageren om het handvest na te leven, maar houdt meteen ook in dat het Europees Hof voor Justitie bevoegd wordt om hierop toe te zien. EU-inwoners zullen dus voortaan hun fundamentele rechten, ook tegenover EU-instellingen, kunnen afdwingen voor een internationaal rechtscollege.

Uiteraard is het niet de bedoeling dat het EHRM en het Europees Hof van Justitie elkaar tegenspreken. Daarom bepaalt het Handvest dat rechten die uit het EVRM werden overgenomen, op dezelfde manier als in het EVRM geïnterpreteerd moeten worden.

Modernisering en actualisering

Het EVRM is intussen meer dan 50 jaar oud. Waarden en normen zijn intussen geëvolueerd. Nog belangrijker zijn de nieuwe mensenrechtelijke problemen en uitdagingen die de ontwikkelingen van wetenschap en technologie stellen. Het Handvest voor Grondrechten bevat een aantal bepalingen die hierop een antwoord bieden. Een voorbeeld is het verbod op het reproductief klonen van mensen.

'Nieuwe' rechten

Tot slot bevat het Handvest een aantal rechten die niet in het EVRM voorkomen. Opvallend is het hoofdstuk 'solidariteit' waarin een reeks sociale rechten, zoals bijvoorbeeld het recht op staking en het recht op onderwijs, verankerd worden. Andere rechten krijgen een ruimere invulling. Zo verbiedt het Handvest expliciet de doodstraf.

De EU kan 2008 beginnen met een stevige en moderne mensenrechtelijke basis. We zijn ervan overtuigd dat het Handvest een belangrijke vooruitgang zal betekenen voor de mensenrechten-bescherming binnen de EU.

!Lees de volledige tekst via deze [link](#)!

EHRM geeft de nieuwe regering huiswerk

Sinds deze week hebben we eindelijk een nieuwe regering. Wat op haar prioriteitenlijstje staat, is voorlopig nog niet duidelijk. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens gaf alvast enkele duidelijke indicaties... In november slaagde België erin om maar liefst 5 veroordelingen door het Hof te verzamelen.

De meest opvallende zaak is ongetwijfeld de zaak Lelièvre (EHRM, Lelièvre tegen België, 8 november 2007). U herinnert zich Lelièvre wellicht nog als de handlanger van Dutroux. De man werd in 2004 veroordeeld tot 25 jaar gevangenisstraf wegens ontvoering en opsluiting van kinderen, samenzwering tot ontvoering en tot mensen- en drugshandel. Een niet onbelangrijk detail is dat Lelièvre op het moment van zijn veroordeling al bijna 9 jaar in de gevangenis verbleef. En uiteraard is dat nu precies het probleem waarover het Hof zich moest buigen.

Artikel 5, §3 van het EVRM stelt dat wie gearresteerd is, het recht heeft om binnen een redelijke termijn berecht te worden of hangende het proces in vrijheid te worden gesteld. De invrijheidsstelling kan afhankelijk worden gesteld van een waarborg voor de verschijning van de betrokkene ter terechtzitting. Of een termijn 'redelijk' is, moet beoordeeld worden volgens de omstandigheden van de zaak. Zo moet rekening gehouden worden met de complexiteit van de zaak en de houding van de partijen.

Uiteraard trekt het Hof de noodzaak van een voorlopige hechtenis in deze zaak niet in twijfel. Het gaat om ernstige misdrijven en er waren voldoende aanwijzingen van schuld. Tegelijkertijd benadrukt het Hof dat het recht op berechting binnen een redelijke termijn een fundamenteel recht is. Lelièvre verzocht meermaals om invrijheidsstelling. Geen van de verzoeken werd onderzocht en er werd nooit overwogen of alternatieve maatregelen konden volstaan.

Verder gaat het Hof na of de lange duur van de hechtenis aan de overheid te wijten is. Het onderzoek nam meer dan zes jaar in beslag. Hoewel één en ander vlotter had gekund, aanvaardt het Hof dat de complexiteit van de zaak, en de grote mediatisering ervan, de lange duur van het onderzoek kunnen verantwoorden. Dat er ook nog twee jaar verliepen tussen de afsluiting van het onderzoek en de start van het proces, kan bij het Hof op minder begrip rekenen. Het Hof veroordeelde België dan ook wegens schending van de redelijke termijnvereiste.

Een tweede interessante zaak (EHRM, Tillack tegen België, 27 november 2007) is deze van de Duitse journalist Tillack. Tillack werkte van 1999 tot 2004 in Brussel voor het Duitse weekblad Stern. In 2002 publiceerde hij twee artikels gebaseerd op confidentiële documenten van OLAF, het Europese anti-fraude agentschap. Uiteraard ging dit niet onopgemerkt aan OLAF voorbij. Zij waren ervan overtuigd dat Tillack een ambtenaar omgekocht had, en openden prompt een onderzoek. Toen dit in februari 2004 nog steeds geen resultaat had opgeleverd, legde OLAF klacht tegen onbekenden neer bij de Belgische onderzoeksrechter. Het gevolg was een grondige huiszoeking, waarbij onder andere een hoop documenten, twee computers en zes mobiele telefoons in beslag genomen werden. Het onderzoek leidde nooit tot een aanklacht.

Intussen riep Tillack de hulp in van de Europese ombudsman. Deze onderzocht het dossier, en kwam tot de conclusie dat de beschuldiging van omkoping enkel gebaseerd was op geruchten verspreid door een andere journalist.

Tillack besloot uiteindelijk naar het EHRM te trekken. Hij meende dat de huiszoeking en de inbeslagneming die ermee gepaard ging, een inbreuk vormde op zijn vrijheid van meningsuiting (art. 10 EVRM). Ook het Hof komt tot dit besluit. Het benadrukt het belang van het journalistiek bronnengeheim. Dit kan niet zomaar aan de kant gezet worden, zelfs niet als men vreest dat informatie onrechtmatig verkregen werd. Het bronnengeheim vormt een belangrijk onderdeel van het recht on

informatie en dus moet er zorgvuldig mee omgesprongen worden, zeker in gevallen zoals dit, waarbij de verdachtmakingen weinig gefundeerd bleken. Hoewel de redenen voor het onderzoek 'relevant' geacht werden, oordeelde het Hof dat ze onvoldoende waren om een dergelijke onderzoek te verantwoorden.

In drie andere zaken (in de zaken Hamer tegen België, Iwankowski en anderen tegen België en Raway en Wera tegen België) werd België veroordeeld voor de al te lange procesduur.

Liga voor mensenrechten dient een verzoek tot vernietiging van artikel 21 van de Wet van 10 mei 2007 tot wijziging van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden in bij het Grondwettelijk Hof.

De Liga voor Mensenrechten meent dat artikel 21 van de Wet van 10 mei 2007 tot wijziging van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde door racisme of xenofobie ingegeven daden (hierna: 'de Antiracismewet van 2007') een schending inhoudt van de Grondwet in samenhang met het Europees Verdrag ter bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

De Liga voor Mensenrechten hecht een groot belang aan een efficiënte strijd tegen racisme. Een goede antiracismewetgeving is hiervoor essentieel. De wet moet leiden tot effectieve vervolgingen en veroordelingen en mag zeker geen dode letter blijven. De Liga meent dat het nieuw artikel 21 hier niet toe bijdraagt. Artikel 21 stelt elke racistisch uitspraak strafbaar. Dit voor de Liga een brug te ver. Wie zich systematisch bezondigt aan racistisch uitspraken kan op basis van artikel 20 van de Antiracismewet van 2007 worden vervolgd.

[lees meer...](#)

[Liga voor Mensenrechten](#)

J Van Stopenberghestraat 2

9000 Gent